

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ภาวะโภชนาการของเด็กกับความรู้ทางโภชนาการของผู้ปกครอง
ครั้งนี้ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้ปกครองจำนวน 42 คน และเด็กก่อนวัยเรียน ณ ศูนย์สันติ
ศึกษาพัฒนาเด็กเล็ก คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 42 คน รวม 84 คน เก็บ
ข้อมูลเมื่อเดือนพฤษภาคม 2549 โดยใช้แบบวัดความรู้ผู้ปกครอง การชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง
พร้อมแบบบันทึกน้ำหนักและส่วนสูงของเด็ก โดยนำผลที่ได้ไปเทียบกับกราฟแสดงเกณฑ์อ้างอิง
การเจริญเติบโตของเด็ก อายุ 0 - 2 ปี และ 2 - 7 ปี ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2542)

ผลการศึกษานำเสนอในรูปแบบของตาราง แบ่งเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ภาวะโภชนาการของเด็ก (ตาราง 4.1)

ตอนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครอง (ตาราง 4.2 - 4.7)

ตอนที่ 3 ความรู้ทางโภชนาการของผู้ปกครอง (ตาราง 4.8)

ตอนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะโภชนาการของเด็กและความรู้ทาง
โภชนาการของผู้ปกครอง (ตาราง 4.9 - 4.12)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

ตอนที่ 1 ภาวะโภชนาการของเด็ก

ตาราง 4.1 ภาวะโภชนาการของเด็ก โดยใช้เทียบน้ำหนักตามเกณฑ์อายุ (N = 42)

ภาวะโภชนาการ	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าเกณฑ์	-	-	-	-	-	-
ตามเกณฑ์	28	100.00	12	85.71	40	95.24
เกินเกณฑ์	-	-	2	14.29	2	4.76
รวม	28	100.00	14	100.00	42	100.00

จากตาราง 4.1 พบว่า โดยรวมเด็กมีภาวะโภชนาการตามเกณฑ์ ร้อยละ 95.24 และภาวะโภชนาการเกินเกณฑ์ ร้อยละ 4.76

เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า เด็กชายและเด็กหญิง มีภาวะโภชนาการตามเกณฑ์ ร้อยละ 100.00 และ 85.71 ตามลำดับ ส่วนภาวะโภชนาการเกินเกณฑ์นั้น เป็นเด็กหญิง 2 คน ร้อยละ 14.29

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง

ตาราง 4.2 จำนวนและร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามความสัมพันธ์ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ และผู้ปรุงอาหารให้เด็ก (N = 42 คน)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ความสัมพันธ์กับเด็ก		
มารดา	31	73.81
บิดา	8	19.05
ปู่	2	4.76
ยาย	1	2.38
อาชีพ		
รับราชการ	16	38.10
รับจ้างหน่วยงานราชการ	9	21.43
ค้าขาย	9	21.43
ลูกจ้าง/พนักงานเอกชน	4	9.52
ธุรกิจส่วนตัว	4	9.52
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	24	57.14
ต่ำกว่าปริญญาตรี	15	35.72
สูงกว่าปริญญาตรี	3	7.14
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	20	47.62
ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท	8	19.05
มากกว่า 15,000 บาท	14	33.33

ตาราง 4.2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ผู้ปรุงอาหารให้เด็ก		
มารดา	30	71.42
ยาย	6	14.30
บิดา	4	9.52
ย่า	1	2.38
ป้า	1	2.38

จากตาราง 4.2 พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับเด็ก คือเป็น มารดา ร้อยละ 73.81 มีอาชีพรับราชการ ร้อยละ 38.10 การศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 57.14 รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 47.62 และมารดาเป็นผู้ปรุงอาหารให้เด็ก ร้อยละ 71.42

ตาราง 4.3 จำนวนและร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามการปรุงอาหาร และเครื่องปรุงรสอาหาร
เด็ก (N = 42 คน)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
การปรุงอาหารของผู้ปกครอง		
ไม่ปรุง	4	9.52
ปรุง	38	90.48
ความถี่ในการปรุง (N= 38)		
1 - 3 วัน/สัปดาห์	6	2.38
4 - 6 วัน/สัปดาห์	7	7.14
ทุกวัน	6	4.76
จำนวนมืออาหารที่ปรุงเอง (N= 38)		
1 มือ/วัน	4	9.52
2 มือ/วัน	11	26.20
3 มือ/วัน	4	9.52
เครื่องปรุงรสอาหารเด็ก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
น้ำปลา	16	38.10
ซีอิ๊วขาว	15	35.71
เกลือ	6	14.29
น้ำตาล	4	9.52
ผงชูรส	1	2.38

จากตาราง 4.3 พบว่า ครอบครัวมีการปรุงอาหาร ร้อยละ 90.84 โดยส่วนมากปรุงอาหาร 4 - 6 วัน/สัปดาห์ ร้อยละ 7.14 และปรุงอาหารเอง 2 มือ/วัน ร้อยละ 26.20 ส่วนเครื่องปรุงรสอาหารของเด็กที่ใช้ 2 อันดับแรก คือ น้ำปลา และซีอิ๊วขาว ร้อยละ 38.10 และ 35.71 ตามลำดับ

ตาราง 4.4 จำนวนและร้อยละของอาหารเด็กแต่ละมื้อ ลักษณะอาหารและอาหารว่าง (N = 42 คน)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
อาหารแต่ละมื้อ		
ครบ 5 หมู่บางมื้อ	26	61.90
ครบ 5 หมู่ทั้ง 3 มื้อ	8	19.05
ไม่ครบ 5 หมู่	8	19.05
ลักษณะอาหาร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
อาหารรสอ่อนเฉพาะของเด็ก	27	64.29
อาหารรสจัดของผู้ใหญ่	15	35.71
หลายๆ อย่าง แล้วแต่อาหารที่จัดในมือนั้นๆ	9	21.43
อาหารเหมือนสมาชิกคนอื่น	3	7.14
อาหารว่าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ผลไม้	33	78.57
นม	28	66.67
ขนมปัง	27	64.29
น้ำผลไม้	16	38.10
มันฝรั่งทอด	1	2.38
ขนมหวาน	1	2.38
โยเกิร์ต	1	2.38
นมเปรี้ยว	1	2.38

จากตาราง 4.4 พบว่า ผู้ปกครองจัดอาหารให้เด็กประจำวัน ครบ 5 หมู่เป็นบางมื้อ ร้อยละ 61.90 และลักษณะอาหาร เป็นอาหารรสอ่อนเฉพาะของเด็ก ร้อยละ 64.29 ส่วนอาหารว่าง เด็กได้รับผลไม้ นมและขนมปัง ร้อยละ 78.57, 66.67 และ 64.29 ตามลำดับ

ตาราง 4.5 จำนวนและร้อยละของผู้ปกครองช่วยสร้างนิสัยให้เด็กในการรับประทานอาหาร
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (N = 42 คน)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. ให้เด็กใช้ช้อนส้อมรับประทานอาหารเอง	36	85.71
2. ให้เด็กรับประทานอาหารพร้อมสมาชิกในบ้าน	32	76.19
3. ให้เด็กรับประทานอาหารตามมืออาหารหลัก	25	59.52
4. ให้เด็กรับประทานอาหารแปลกใหม่	18	42.86
5. ให้เด็กมีส่วนร่วมในการเลือกและจัดอาหาร	10	23.81
6. ให้เด็กใช้ช้อนกลางตักอาหาร	7	16.67
7. ให้เด็กรับประทานเองไม่ป้อนใช้มือหยิบ	2	4.76

จากตาราง 4.5 พบว่า ผู้ปกครองสร้างนิสัยให้เด็กในการรับประทานอาหารด้วยการให้เด็กใช้ช้อนส้อมรับประทานอาหารเอง ให้เด็กรับประทานอาหารพร้อมสมาชิกในบ้าน และให้เด็กรับประทานอาหารตามมืออาหารหลัก ร้อยละ 85.71 , 76.19 และ 59.52 ตามลำดับ

ตาราง 4.6 จำนวนและร้อยละของผู้ปกครองที่ฝึกให้เด็กมีการปฏิบัติด้านสุขลักษณะที่ดี
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (N = 42 คน)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. ให้เด็กดื่มน้ำหลังอาหารทุกครั้ง	39	92.86
2. ให้เด็กเคี้ยวอาหารให้ละเอียด	36	85.71
3. ให้เด็กล้างมือก่อนรับประทานอาหารทุกครั้ง	31	73.81
4. ให้เด็กแปรงฟันก่อนนอนทุกครั้ง	25	59.52
5. ให้เด็กแปรงฟัน บ้วนปากหลังอาหารทุกครั้ง	6	14.29

จากตาราง 4.6 พบว่า ผู้ปกครองมีการฝึกให้เด็กมีการปฏิบัติด้านสุขลักษณะที่ดีโดยการให้เด็กดื่มน้ำหลังอาหารทุกครั้ง ให้เด็กเคี้ยวอาหารให้ละเอียด ให้เด็กล้างมือก่อนรับประทานอาหารทุกครั้ง และให้เด็กแปรงฟันก่อนนอนทุกครั้ง ร้อยละ 92.86 , 85.71 , 73.81 และ 59.52 ตามลำดับ

ตาราง 4.7 จำนวนและร้อยละของผู้ปกครองในการรับผิดชอบอาหารให้เด็ก (N = 42 คน)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีส่วนรับผิดชอบ	4	9.52
มีส่วนรับผิดชอบ	38	90.48
1. เตรียม เลือกอาหารที่สด ใหม่ สะอาด มีคุณค่าทางโภชนาการ และครบ 5 หมู่	9	21.43
2. อาหารต้องสะอาด มีประโยชน์ รสชาติ ไม่จัด	7	16.67
3. เป็นผู้จัดเตรียมหาซื้ออาหารให้กับเด็ก	6	14.30
4. เลือกซื้อวัสดุที่สด ใหม่ ผักปลอดสารพิษการประกอบอาหาร	5	11.90
5. ประกอบอาหารเอง ไม่ส่งเสริมให้ลูกกิน ขนมหวาน หรือขนมขบเคี้ยว แต่ให้กิน ผลไม้แทน	5	11.90
6. ไม่ใส่ผงชูรสและน้ำตาลในการปรุงอาหาร	4	9.52
7. เลือกอาหารตามความชอบของเด็ก ปรุงให้สุก ไม่นั่นรสหวาน	2	4.76

จากตาราง 4.7 พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีส่วนดูแลรับผิดชอบอาหารให้เด็ก ร้อยละ 90.48 ในเรื่อง การเตรียม เลือกอาหารที่สด ใหม่ สะอาด มีคุณค่าทางโภชนาการ และครบ 5 หมู่

ตอนที่ 3 ความรู้ทางโภชนาการของผู้ปกครอง

ตาราง 4.8 จำนวนและร้อยละของระดับความรู้ด้านโภชนาการของผู้ปกครองจำแนกตามเพศ

ข้อมูล	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน (N = 28)	ร้อยละ	จำนวน (N = 14)	ร้อยละ	จำนวน (N = 42)	ร้อยละ
ความรู้โดยรวม						
ดีมาก	19	67.86	10	71.43	29	69.05
ดี	5	17.86	1	7.14	6	14.29
ปานกลาง	3	10.71	2	14.29	5	11.90
น้อย	1	3.57	1	7.14	2	4.76
อาหารหลัก 5 หมู่						
ดีมาก	21	75.00	11	78.57	32	76.19
ดี	6	21.43	2	14.29	8	19.05
ปานกลาง	1	3.57	1	7.14	2	4.76
สารอาหาร						
ดีมาก	16	57.14	3	21.43	19	45.24
ดี	8	28.57	6	42.86	14	33.33
ปานกลาง	3	10.71	5	35.71	8	19.05
น้อย	1	3.57	-	-	1	2.38
ประโยชน์และปริมาณ						
ดีมาก	15	53.37	6	42.86	21	50.00
ดี	11	39.29	5	35.71	16	38.10
ปานกลาง	2	7.14	3	21.43	5	11.90

จากตาราง 4.8 พบว่า ผู้ปกครองของเด็กชายมีความรู้โดยรวมเฉลี่ยในระดับ ดีมาก ร้อยละ 67.86 ส่วนมากมีความรู้เรื่องอาหารหลัก 5 หมู่อยู่ในระดับ ดีมาก ร้อยละ 75.00 ความรู้เรื่องสารอาหารอยู่ในระดับ ดีมาก ร้อยละ 57.14 และมีความรู้เรื่องประโยชน์และปริมาณสารอาหารสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน อยู่ในระดับ ดีมาก ร้อยละ 53.37

สำหรับผู้ปกครองเด็กหญิงมีความรู้โดยรวมเฉลี่ย ในระดับ ดีมาก ร้อยละ 71.43 ซึ่งส่วนมากมีความรู้เรื่องอาหารหลัก 5 หมู่อยู่ในระดับ ดีมาก ร้อยละ 78.57 ความรู้เรื่องสารอาหารอยู่ในระดับ ดี ร้อยละ 42.86 และมีความรู้เรื่องประโยชน์และปริมาณสารอาหารสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน อยู่ในระดับ ดีมาก ร้อยละ 42.86

ตอนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะโภชนาการของเด็กและความรู้ทางโภชนาการของผู้ปกครอง

ตาราง 4.9 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะโภชนาการของเด็กกับความรู้อยู่โดยรวมของผู้ปกครอง
(N= 42)

ระดับ ความรู้	ภาวะโภชนาการ											
	เด็กชาย					เด็กหญิง						
	ต่ำ	ปกติ	เกิน	จำนวน	ร้อยละ	ต่ำ	ปกติ	เกิน	จำนวน	ร้อยละ		
ดีมาก	-	-	15	53.57	-	-	-	-	6	42.87	-	-
ดี	-	-	11	39.29	-	-	-	-	4	28.57	1	7.14
ปานกลาง	-	-	2	7.14	-	-	-	-	2	14.28	1	7.14
น้อย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม			28	100.00	-	-	-	-	12	85.72	2	14.28

Cramer's V = 0.29

จากตาราง 4.9 เมื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะโภชนาการของเด็กกับความรู้อยู่โดยรวมของผู้ปกครอง โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์क्रमเมอร์วี พบว่า มีความสัมพันธ์ น้อย

(Cramer's V = 0.29)

ตาราง 4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะโภชนาการของเด็กกับความรู้อาหารหลัก 5 หมู่ของผู้ปกครอง (N= 42)

ระดับความรู้	ภาวะโภชนาการ											
	เด็กชาย					เด็กหญิง						
	ต่ำ	ปกติ	เกิน	ต่ำ	ปกติ	เกิน	ต่ำ	ปกติ	เกิน			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ดีมาก	-	-	19	67.86	-	-	-	-	9	64.30	1	7.14
ดี	-	-	5	17.86	-	-	-	-	1	7.14	-	-
ปานกลาง	-	-	3	10.71	-	-	-	-	1	7.14	1	7.14
น้อย	-	-	1	3.57	-	-	-	-	1	7.14	-	-
รวม			28	100.00	-	-	-	-	12	85.72	2	14.28

Cramer's V = 0.27

จากตาราง 4.10 เมื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะโภชนาการของเด็กกับความรู้อาหารหลัก 5 หมู่ของผู้ปกครอง โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แครมเมอร์วี พบว่า มีความสัมพันธ์น้อย (Cramer's V = 0.27)

ตาราง 4.11 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะโภชนาการของเด็กกับความรู้อาหารของผู้ปกครอง (N= 42)

ระดับ ความรู้	ภาวะโภชนาการ											
	เด็กชาย			เด็กหญิง								
	ต่ำ	ปกติ	เกิน	ต่ำ	ปกติ	เกิน						
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ดีมาก	-	-	21	75.00	-	-	-	-	10	1.44	1	7.14
ดี	-	-	6	17.86	-	-	-	-	1	7.14	1	7.14
ปานกลาง	-	-	1	3.57	-	-	-	-	1	7.14	-	-
น้อย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม			28	100.00	-	-	-	-	12	85.72	2	14.28

Cramer's V = 0.17

จากตาราง 4.11 เมื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะโภชนาการของเด็กกับความรู้อาหารของผู้ปกครอง โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แครมเมอร์วี พบว่า มีความสัมพันธ์กันน้อยมาก (Cramer's V = 0.17)

ตาราง 4.12 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะโภชนาการของเด็กกับความรู้อเรื่อง ประโยชน์และปริมาณอาหารสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนควรได้รับของผู้ปกครอง (N= 42)

ระดับความรู้	ภาวะโภชนาการ											
	เด็กชาย						เด็กหญิง					
	ต่ำ	ปกติ	เกิน	ต่ำ	ปกติ	เกิน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ดีมาก	-	-	16	57.00	-	-	-	-	3	21.43	-	-
ดี	-	-	8	28.57	-	-	-	-	5	35.71	1	7.14
ปานกลาง	-	-	3	10.71	-	-	-	-	4	28.58	1	7.14
น้อย	-	-	1	3.57	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม			28	100.00	-	-	-	-	12	85.72	2	14.28

Cramer's V = 0.23

จากตาราง 4.12 เมื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะโภชนาการของเด็กกับความรู้อเรื่อง ประโยชน์และปริมาณอาหารที่เด็กก่อนวัยเรียนควรได้รับของผู้ปกครอง โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ไครเมอร์วี พบว่า มีความสัมพันธ์กัน น้อย (Cramer's V = 0.23)